

МИНБЕР

Қоғамда заң үстемдігінің берік орнығып, азаматтардың әділ төрелікке қол жеткізе алуы – құқықтық мемлекеттің бір белгісі болып табылады. Еліміз егемендік алғалы бері жүргізіліп келе жатқан сот реформасының қай қайсысын алсақ та, дәл осы бағытқа басымдық берілген.

ӘР АЗАМАТ ӘДІЛ ТӨРЕЛІККЕ ҚОЛ ЖЕТКІZE АЛАДЫ

Алдағы уақытта еліміздің бүкіл құқықтық-саяси жүйесін түбектелі өзгерудің алдында тұр. Жаңару жолында өзгерістердің болып тұруы қалыпты жағдай. Ел Президенті Қ.Тоқаев биылғы жолдауында әділліт мемлекет құруға басымдық берді.

Президент жолдауда мемлекеттің сот процесіне катысуын азайту керектігін айта келе, мемлекеттік органдар арасындағы сот дауарын да ретке келтіруді тиісті құзырылы органдарға тапсырыды. Сот тарапынан мемлекеттік органдар мен мемлекеттік ұйымдар арасындағы дауардың артық шығынсыз ері тімді шешілдін мемлекетте мүдделе. Енді тәжірибелі біріздендері арқылы республика бойынша ұқсас істерде әртүрлі шешімдер кабылдауға тосқауыл койылуда.

Әкімшілік даулар және мемлекеттік органдармен арадағы азаматтық-құқықтық даулар Әкімшілік рәсімдік-процестік кодекспен реттеледі. Бұл откен жылдан бері қолданылып келе жатқан тәжірибе. Алдағы уақытта әкімшілік әділліттің қолданылу аясынан.

Азаматтық іс жүргізу кодексі тараптардың тәндігі қагидатына негізделген. Сондыктан да бұрын азаматтық даулардың 85 пайызы мемлекеттік органдардың пайdasына шешілді. Откен жылы Әкімшілік рәсімдік-процестік кодекс (ӘРПК) кабылданып, қолданыска енді. Елімізде мамандандырылған әкімшілік соттар құрылды. Онда қарапайым азаматтар, бизнес екілдері мен мемлекеттік органдар арасындағы даулар қаралады. ӘРПК бойынша тараптардың тәндігі жоқ. Мұнда мемлекеттік органдарға қа-

рағанда, қарапайым азаматтарға басымдық беріледі. Нәтижесінде республика соттарында бір жыл ішінде қаралған әкімшілік істердің 60 пайызы қарапайым азаматтардың пайdasына шешілген. Сонымен бірге сотка келмеген, шакыруға уақытында жауп бермеген, басқа да талаптарды бұзған мемлекеттік органдарға сот айппұл салуда.

Сот жүйесін реформалау жөніндегі косымша накты қадамдар елде талқылануда. Сот төрелігі сапасын одан ері жоғары деңгейге көтеретін тетіктерді де іске қосыла береді.

Жоғарғы Сот тарапынан жүргізіліп жатқан істер мен қабылданған жана зандар нәтижесінде соңғы жылдарда судиялыққа қосібін деңгейі жоғары мамандар катан іріктеуден отіп қабылдануда. 2019 жылға дейін сот талқылауын қажет етпейтін істердің сотта көп қаралғаны сондай, олар судьялардың жүктемесін шектен тыс көбейтіп жіберген, сондыктан дауы жок істердің бірқатары соттардың өндірісінен алынып, тиісті құзырылы органдарға берілді. Ал, татуласумен шешүге болатын істерге медиациялық келісімге келуге уақыт берілтін болды. Сонымен бірге, соңғы кезде барлық соттарда цифрандру процесі қарынды жүргізіліп, сотка келушілерге уақыт пен қараждат үнемділігі жағынан колайлы жағдай жасалғанын да атап айтуга болады. Соттарда құрделі істердің сапалы қараста, жұмыстың тиімділігін арттыруға мүмкіндік артты. Бұл мүмкіндіктің тағы бірі кеше ғана қосылған жана жоба, яғни, азаматтық және әкімшілік істерде қарасты аумакаралық соттылықтың енгізілуі. Енді арьзыздар кездесік таңдау арқылы елдегі барлық соттардың арасында судьянын мамандануына қарай болінеді.

Бұл жаңашылдық пен талаптардың бәрі де сот жүйесінің одан ері даму ауқымын көнінде түспек. Бүгінде Қазакстанда тоғыққанды сот жүйесі құрылғанын, құқықтық мемлекет талаптарына жауп бере алатынын айтуга болады. Отандық сот жүйесі халықаралық стандарттарға сай дамып келеді.

**М.ӘУБӘКІРОВ,
Мангистау облыстық сотының
судьясы.**

БІНТЫМАҚТАСТЫҚ

БАҚ-ПЕН БАЙЛАНЫС АРТТЫ

Ақпараттық соғыс кезеңінде БАҚ қоғамдық пікірді қалыптастыруға әсер ететін ең мықты арналардың бірі. Журналистермен тиімді қарым-қатынас құру кез келген мекеменің ақпараттық белсенділігін көпілі.

Баспасөзбен қарым-қатынас кез келген үйім үшін қай кезде де маңызды бағыттарының бірі болып кала береді. Сот саласы да БАҚ-пен жұмысты жыл сайын нығайтып, әріптестік байланысты күштінде.

Бүгінгі таңда сот органдарының интернет-ресурсы жұмыс істейді, онда құны сайын соттардың жұмысы туралы ен өзекті ақпарат орналастырылады. Сонымен катар, танымал алеуметтік желілерде сот органдарының қызметі туралы жаңалыктар мен бейнemатериалдар үнемі жарияланып тұрады. Азаматтардың сот ақпаратына колжетімділігін көңінде мақсатында Жоғарғы Сот «Соғыс кабинеттерін» енгізді.

Қазіргі уақытта сот органдары мен БАҚ-тың өзара іс-кимылдарын негізгі қагидаттары мыналар болып табылады: соттардың қызметі туралы ақпараттың жариялышы, ашықтығы және қолжетімділігі; азаматтардың жеке өміріне кол сүкшапшылық, олардың ар-намысы мен абырайын, сондай-ақ істерлік беделін қорғау құқықтарын сактау; накты сот ісі туралы бұкаралық ақпарат құралдарына ұсыну кезінде сот процесінде соттың ақпараттың жариялышы, ашықтығы және қолжетімділігі; азаматтардың жеке өміріне кол сүкшапшылық, олардың ар-намысы мен абырайын, сондай-ақ істерлік беделін қорғау құқықтарын сактау; накты сот ісі туралы бұкаралық ақпарат құралдарына ұсыну кезінде сот процесінде соттың жариялышы, ашықтығы және қолжетімділігі; азаматтардың жеке өміріне кол сүкшапшылық, олардың ар-намысы мен абырайын, сондай-ақ істерлік беделін қорғау құқықтарын сактау; накты сот ісі туралы бұкаралық ақпарат құралдарына ұсыну кезінде сот процесінде соттың жариялышы, ашықтығы және қолжетімділігі; азаматтардың жеке өміріне кол сүкшапшылық, олардың ар-намысы мен абырайын, сондай-ақ істерлік беделін қорғау құқықтарын сактау; накты сот ісі туралы бұкаралық ақпарат құралдарына ұсыну кезінде сот процесінде соттың жариялышы, ашықтығы және қолжетімділігі; азаматтардың жеке өміріне кол сүкшапшылық, олардың ар-намысы мен абырайын, сондай-ақ істерлік беделін қорғау құқықтарын сактау; накты сот ісі туралы бұкаралық ақпарат құралдарына ұсыну кезінде сот процесінде соттың жариялышы, ашықтығы және қолжетімділігі; азаматтардың жеке өміріне кол сүкшапшылық, олардың ар-намысы мен абырайын, сондай-ақ істерлік беделін қорғау құқықтарын сактау; накты сот ісі туралы бұкаралық ақпарат құралдарына ұсыну кезінде сот процесінде соттың жариялышы, ашықтығы және қолжетімділігі; азаматтардың жеке өміріне кол сүкшапшылық, олардың ар-намысы мен абырайын, сондай-ақ істерлік беделін қорғау құқықтарын сактау; накты сот ісі туралы бұкаралық ақпарат құралдарына ұсыну кезінде сот процесінде соттың жариялышы, ашықтығы және қолжетімділігі; азаматтардың жеке өміріне кол сүкшапшылық, олардың ар-намысы мен абырайын, сондай-ақ істерлік беделін қорғау құқықтарын сактау; накты сот ісі туралы бұкаралық ақпарат құралдарына ұсыну кезінде сот процесінде соттың жариялышы, ашықтығы және қолжетімділігі; азаматтардың жеке өміріне кол сүкшапшылық, олардың ар-намысы мен абырайын, сондай-ақ істерлік беделін қорғау құқықтарын сактау; накты сот ісі туралы бұкаралық ақпарат құралдарына ұсыну кезінде сот процесінде соттың жариялышы, ашықтығы және қолжетімділігі; азаматтардың жеке өміріне кол сүкшапшылық, олардың ар-намысы мен абырайын, сондай-ақ істерлік беделін қорғау құқықтарын сактау; накты сот ісі туралы бұкаралық ақпарат құралдарына ұсыну кезінде сот процесінде соттың жариялышы, ашықтығы және қолжетімділігі; азаматтардың жеке өміріне кол сүкшапшылық, олардың ар-намысы мен абырайын, сондай-ақ істерлік беделін қорғау құқықтарын сактау; накты сот ісі туралы бұкаралық ақпарат құралдарына ұсыну кезінде сот процесінде соттың жариялышы, ашықтығы және қолжетімділігі; азаматтардың жеке өміріне кол сүкшапшылық, олардың ар-намысы мен абырайын, сондай-ақ істерлік беделін қорғау құқықтарын сактау; накты сот ісі туралы бұкаралық ақпарат құралдарына ұсыну кезінде сот процесінде соттың жариялышы, ашықтығы және қолжетімділігі; азаматтардың жеке өміріне кол сүкшапшылық, олардың ар-намысы мен абырайын, сондай-ақ істерлік беделін қорғау құқықтарын сактау; накты сот ісі туралы бұкаралық ақпарат құралдарына ұсыну кезінде сот процесінде соттың жариялышы, ашықтығы және қолжетімділігі; азаматтардың жеке өміріне кол сүкшапшылық, олардың ар-намысы мен абырайын, сондай-ақ істерлік беделін қорғау құқықтарын сактау; накты сот ісі туралы бұкаралық ақпарат құралдарына ұсыну кезінде сот процесінде соттың жариялышы, ашықтығы және қолжетімділігі; азаматтардың жеке өміріне кол сүкшапшылық, олардың ар-намысы мен абырайын, сондай-ақ істерлік беделін қорғау құқықтарын сактау; накты сот ісі туралы бұкаралық ақпарат құралдарына ұсыну кезінде сот процесінде соттың жариялышы, ашықтығы және қолжетімділігі; азаматтардың жеке өміріне кол сүкшапшылық, олардың ар-намысы мен абырайын, сондай-ақ істерлік беделін қорғау құқықтарын сактау; накты сот ісі туралы бұкаралық ақпарат құралдарына ұсыну кезінде сот процесінде соттың жариялышы, ашықтығы және қолжетімділігі; азаматтардың жеке өміріне кол сүкшапшылық, олардың ар-намысы мен абырайын, сондай-ақ істерлік беделін қорғау құқықтарын сактау; накты сот ісі туралы бұкаралық ақпарат құралдарына ұсыну кезінде сот процесінде соттың жариялышы, ашықтығы және қолжетімділігі; азаматтардың жеке өміріне кол сүкшапшылық, олардың ар-намысы мен абырайын, сондай-ақ істерлік беделін қорғау құқықтарын сактау; накты сот ісі туралы бұкаралық ақпарат құралдарына ұсыну кезінде сот процесінде соттың жариялышы, ашықтығы және қолжетімділігі; азаматтардың жеке өміріне кол сүкшапшылық, олардың ар-намысы мен абырайын, сондай-ақ істерлік беделін қорғау құқықтарын сактау; накты сот ісі туралы бұкаралық ақпарат құралдарына ұсыну кезінде сот процесінде соттың жариялышы, ашықтығы және қолжетімділігі; азаматтардың жеке өміріне кол сүкшапшылық, олардың ар-намысы мен абырайын, сондай-ақ істерлік беделін қорғау құқықтарын сактау; накты сот ісі туралы бұкаралық ақпарат құралдарына ұсыну кезінде сот процесінде соттың жариялышы, ашықтығы және қолжетімділігі; азаматтардың жеке өміріне кол сүкшапшылық, олардың ар-намысы мен абырайын, сондай-ақ істерлік беделін қорғау құқықтарын сактау; накты сот ісі туралы бұкаралық ақпарат құралдарына ұсыну кезінде сот процесінде соттың жариялышы, ашықтығы және қолжетімділігі; азаматтардың жеке өміріне кол сүкшапшылық, олардың ар-намысы мен абырайын, сондай-ақ істерлік беделін қорғау құқықтарын сактау; накты сот ісі туралы бұкаралық ақпарат құралдарына ұсыну кезінде сот процесінде соттың жариялышы, ашықтығы және қолжетімділігі; азаматтардың жеке өміріне кол сүкшапшылық, олардың ар-намысы мен абырайын, сондай-ақ істерлік беделін қорғау құқықтарын сактау; накты сот ісі туралы бұкаралық ақпарат құралдарына ұсыну кезінде сот процесінде соттың жариялышы, ашықтығы және қолжетімділігі; азаматтардың жеке өміріне кол сүкшапшылық, олардың ар-намысы мен абырайын, сондай-ақ істерлік беделін қорғау құқықтарын сактау; накты сот ісі туралы бұкаралық ақпарат құралдарына ұсыну кезінде сот процесінде соттың жариялышы, ашықтығы және қолжетімділігі; азаматтардың жеке өміріне кол сүкшапшылық, олардың ар-намысы мен абырайын, сондай-ақ істерлік беделін қорғау құқықтарын сактау; накты сот ісі туралы бұкаралық ақпарат құралдарына ұсыну кезінде сот процесінде соттың жариялышы, ашықтығы және қолжетімділігі; азаматтардың жеке өміріне кол сүкшапшылық, олардың ар-намысы мен абырайын, сондай-ақ істерлік беделін қорғау құқықтарын сактау; накты сот ісі туралы бұкаралық ақпарат құралдарына ұсыну кезінде сот процесінде соттың жариялышы, ашықтығы және қолжетімділігі; азаматтардың жеке өміріне кол сүкшапшылық, олардың ар-намысы мен абырайын, сонд

БҮГІНГІН БАС ТАҚЫРЫБЫ

МОНОПОЛИСТЕРДІҢ СОЙЫЛЫН СОҒЫП ОТЫРҒАН КІМ?

(Соңы. Басы 1-бетте)

Алайда арада бір айдан астам уақыт отсеке «Аудиторлық қызмет туралы» заңға 2021 жылы 6 шілдеде күшіне енген түзетулеге көткесті. Үкімет тарапынан да, зандагы озгерістің бірден бір бастамашысы болып табылатын Қаржы министрлігі тарапынан да еш мәлімдеме жасалған жок. Ал бұл дауға түрткі болып отырган жаңадан құрылған аудиторлық қызмет жөніндегі кәсіби кенес (АҚжКК) болып отыр.

Бұған дейін ол кәсіби аудиторлық қоғамдастығына катысушылар тарапынан сынға ұшыраган болатын. Бұл Қазакстаның кәсіби бухгалтерлер көуымдастығы АҚжКК қызметтің Қасіпкерлік кодексіне гана емес Конституцияның 26-бабына да қашын екенін жариялады.

— Кәсіби бухгалтерлерді сертификаттаудын ұлттық жүйесі 15 жылдан астам уақыттан бері жұмыс жасап келді. Бухгалтерлерді кәсіби сертификаттау үйімдарды оған зияткерлік және материалдық шығындарын жұмсады. Енді Қаржы министрлігі өз саясатын өзгертуде. Жаңа түзету бойынша бухгалтерлерді сертификаттаумен айналысатын 20-дан астам үйімді және 15 шақты бухгалтерлердің кәсіби үйімдарын жоймақ. 25 жыл бұрын Қаржы министрлігі бір гана емтихан еткізу арқылы монополиялық түрде аудиторларды шығарған еді. Енді олар кайтадан сол кезеңге оралғысы келетін сиякты. Қазақстан заңнамасына бейімделмesten ЮСАИД материалдары бойынша бірнеше емтихан еткізіл, Аудиторлар палатасы бастамасы арқылы өз сертификаттарын берген. Ал Ұлттық сертификаттау жүйесінен осы уақытта дейін 15 мың кәсіби бухгалтер шығарылды. Қаржылық есептілік депозитарий қоғамдық қызығушылығы бар үйімдардың қаржылық есебіне егер кәсіби бухгалтерлік сертификаты жок тұлға кол койған болса кабылдамайды. Жұмыс берушілер де өз қызметкерлерін оқытуға, сертификациялауға, кәсіби биліктілігін көтеруге мүддел. Жұмысқа қабылдаган кезде кәсіби бухгалтерлік сертификатының болуына караиды және оған басымдык береді, — деді «First» БҚҰ директоры Шолпан Бергісбаева.

Оның айтуышына, Қазақстанда кәзіргі таңда 1,5 млн кәсіпорын бар. Оның шүтеп бірінші заңда тұлға ретінде тіркелген. Олар кәсіби бухгалтерлерді талап етеді. Бағдарлама бітті деуге болмайды. Бар болғаны 15 мың гана кәсіби бухгалтер шығарылды. Енді ШОБ субъектілерін жабу, жою нарығын Қаржы министрлігінен өз колына алуға ұмтылуда. Бір ай бұрын гана министрлік қаржылық есептілік аудиторлардың көрінінде оған жағдайын жариялады. Бұл кәсіби бухгалтерлердің сертификаттау жүйесінің жұмыс

сапасының көрсеткіші болып табылады. Қасіби бухгалтерді сертификаттаудың жана модулінің колданысқа енгініне жарты жыл оттей жатып, оны жойып мемлекеттік бірынғай оператордың колына беру Қасіпкерлік кодексінің адал бәсекелестік қағидаттарына ғана емес, тұтынуышылар құбы таралып заңға да кайтады.

«Қасіби бухгалтерлер альянсы» БҚҰ жетекшісі Жанар Ожанованың сөзіне қарғанда еліміздегі 25 бухгалтерлерді сертификаттау үйімдары арасында бәсекелестік бар. Олар КР бухгалтерлік есеп және есептілікке көткесті. Қаржы министрлігінен өз әрекетінің барлық бағыты бойынша жүйелі есеп беруге міндетті. Демек, бұл үйімдардың әрекеті мемлекет тарапынан толығымен реттелуде, бақылаусыз емес. Нектың айттар болсан Қаржы министрлігінің ішкі және мемлекеттік аудит комитеті тарапынан бақылау жүргізіледі. Комитет қызыртпенде аккредитацияның кайтарып алуға дейінгі мүмкіншілігі бар әкімшілік санкциялар бар. Бұл бірнеше. Екіншіден, бухгалтердің білімін бақылау және бағалау комитет өкілдерінің қатысуының оттейді. Ұлттық таңда Қаржы министрлігі 100 мыннаң асатын кәсіби бухгалтерлер нарыны мен кәсіби бухгалтерлерді сертификаттау жөніндегі 25-ке жуық ерекше қасіпкерлік субъектілерін барлығын монополиялан бір операторға тәуелді етпекші. Оператор ретінде 2021 жылы құрылған АҚжКК-ті таңдал, оның қызыретін көнегтікші. АҚжКК болса өзінің тікелей мактап-міндеттің орында алмай, сондықтап 12 айдың ішінде бірде-бір Қазақстан аудиторына кандидатты атtestациядан еткізіп, күзіл жермен. Сондай жасанды үйім толықканда жұмыс жасап еліміздің экономикасы мен есеп саласындағы халықаралық қаржылық стандарттарды қолдану үрдісін жетілдіріп отырган кәсіби бухгалтерлерді сертификаттау таңда Қаржы министрлігінің 100 мыннаң асатын кәсіби бухгалтерлер нарыны мен кәсіби бухгалтерлерді сертификаттау жөніндегі 25-ке жуық ерекше қасіпкерлік субъектілерін барлығын монополиялан бір операторға тәуелді етпекші. Оператор ретінде 2021 жылы құрылған АҚжКК-ті таңдал, оның қызыретін көнегтікші. АҚжКК болса өзінің тікелей мактап-міндеттің орында алмай, сондықтап 12 айдың ішінде бірде-бір Қазақстан аудиторына кандидатты атtestациядан еткізіп, күзіл жермен. Сондай жасанды үйім толықканда жұмыс жасап еліміздің экономикасы мен есеп саласындағы халықаралық қаржылық стандарттарды қолдану үрдісін жетілдіріп отырган кәсіби бухгалтерлерді сертификаттау таңда Қаржы министрлігінің 100 мыннаң асатын кәсіби бухгалтерлер нарыны мен кәсіби бухгалтерлерді сертификаттау жөніндегі 25-ке жуық ерекше қасіпкерлік субъектілерін барлығын монополиялан бір операторға тәуелді етпекші. Оператор ретінде 2021 жылы құрылған АҚжКК-ті таңдал, оның қызыретін көнегтікші. АҚжКК болса өзінің тікелей мактап-міндеттің орында алмай, сондықтап 12 айдың ішінде бірде-бір Қазақстан аудиторына кандидатты атtestациядан еткізіп, күзіл жермен. Сондай жасанды үйім толықканда жұмыс жасап еліміздің экономикасы мен есеп саласындағы халықаралық қаржылық стандарттарды қолдану үрдісін жетілдіріп отырган кәсіби бухгалтерлерді сертификаттау таңда Қаржы министрлігінің 100 мыннаң асатын кәсіби бухгалтерлер нарыны мен кәсіби бухгалтерлерді сертификаттау жөніндегі 25-ке жуық ерекше қасіпкерлік субъектілерін барлығын монополиялан бір операторға тәуелді етпекші. Оператор ретінде 2021 жылы құрылған АҚжКК-ті таңдал, оның қызыретін көнегтікші. АҚжКК болса өзінің тікелей мактап-міндеттің орында алмай, сондықтап 12 айдың ішінде бірде-бір Қазақстан аудиторына кандидатты атtestациядан еткізіп, күзіл жермен. Сондай жасанды үйім толықканда жұмыс жасап еліміздің экономикасы мен есеп саласындағы халықаралық қаржылық стандарттарды қолдану үрдісін жетілдіріп отырган кәсіби бухгалтерлерді сертификаттау таңда Қаржы министрлігінің 100 мыннаң асатын кәсіби бухгалтерлер нарыны мен кәсіби бухгалтерлерді сертификаттау жөніндегі 25-ке жуық ерекше қасіпкерлік субъектілерін барлығын монополиялан бір операторға тәуелді етпекші. Оператор ретінде 2021 жылы құрылған АҚжКК-ті таңдал, оның қызыретін көнегтікші. АҚжКК болса өзінің тікелей мактап-міндеттің орында алмай, сондықтап 12 айдың ішінде бірде-бір Қазақстан аудиторына кандидатты атtestациядан еткізіп, күзіл жермен. Сондай жасанды үйім толықканда жұмыс жасап еліміздің экономикасы мен есеп саласындағы халықаралық қаржылық стандарттарды қолдану үрдісін жетілдіріп отырган кәсіби бухгалтерлерді сертификаттау таңда Қаржы министрлігінің 100 мыннаң асатын кәсіби бухгалтерлер нарыны мен кәсіби бухгалтерлерді сертификаттау жөніндегі 25-ке жуық ерекше қасіпкерлік субъектілерін барлығын монополиялан бір операторға тәуелді етпекші. Оператор ретінде 2021 жылы құрылған АҚжКК-ті таңдал, оның қызыретін көнегтікші. АҚжКК болса өзінің тікелей мактап-міндеттің орында алмай, сондықтап 12 айдың ішінде бірде-бір Қазақстан аудиторына кандидатты атtestациядан еткізіп, күзіл жермен. Сондай жасанды үйім толықканда жұмыс жасап еліміздің экономикасы мен есеп саласындағы халықаралық қаржылық стандарттарды қолдану үрдісін жетілдіріп отырган кәсіби бухгалтерлерді сертификаттау таңда Қаржы министрлігінің 100 мыннаң асатын кәсіби бухгалтерлер нарыны мен кәсіби бухгалтерлерді сертификаттау жөніндегі 25-ке жуық ерекше қасіпкерлік субъектілерін барлығын монополиялан бір операторға тәуелді етпекші. Оператор ретінде 2021 жылы құрылған АҚжКК-ті таңдал, оның қызыретін көнегтікші. АҚжКК болса өзінің тікелей мактап-міндеттің орында алмай, сондықтап 12 айдың ішінде бірде-бір Қазақстан аудиторына кандидатты атtestациядан еткізіп, күзіл жермен. Сондай жасанды үйім толықканда жұмыс жасап еліміздің экономикасы мен есеп саласындағы халықаралық қаржылық стандарттарды қолдану үрдісін жетілдіріп отырган кәсіби бухгалтерлерді сертификаттау таңда Қаржы министрлігінің 100 мыннаң асатын кәсіби бухгалтерлер нарыны мен кәсіби бухгалтерлерді сертификаттау жөніндегі 25-ке жуық ерекше қасіпкерлік субъектілерін барлығын монополиялан бір операторға тәуелді етпекші. Оператор ретінде 2021 жылы құрылған АҚжКК-ті таңдал, оның қызыретін көнегтікші. АҚжКК болса өзінің тікелей мактап-міндеттің орында алмай, сондықтап 12 айдың ішінде бірде-бір Қазақстан аудиторына кандидатты атtestациядан еткізіп, күзіл жермен. Сондай жасанды үйім толықканда жұмыс жасап еліміздің экономикасы мен есеп саласындағы халықаралық қаржылық стандарттарды қолдану үрдісін жетілдіріп отырган кәсіби бухгалтерлерді сертификаттау таңда Қаржы министрлігінің 100 мыннаң асатын кәсіби бухгалтерлер нарыны мен кәсіби бухгалтерлерді сертификаттау жөніндегі 25-ке жуық ерекше қасіпкерлік субъектілерін барлығын монополиялан бір операторға тәуелді етпекші. Оператор ретінде 2021 жылы құрылған АҚжКК-ті таңдал, оның қызыретін көнегтікші. АҚжКК болса өзінің тікелей мактап-міндеттің орында алмай, сондықтап 12 айдың ішінде бірде-бір Қазақстан аудиторына кандидатты атtestациядан еткізіп, күзіл жермен. Сондай жасанды үйім толықканда жұмыс жасап еліміздің экономикасы мен есеп саласындағы халықаралық қаржылық стандарттарды қолдану үрдісін жетілдіріп отырган кәсіби бухгалтерлерді сертификаттау таңда Қаржы министрлігінің 100 мыннаң асатын кәсіби бухгалтерлер нарыны мен кәсіби бухгалтерлерді сертификаттау жөніндегі 25-ке жуық ерекше қасіпкерлік субъектілерін барлығын монополиялан бір операторға тәуелді етпекші. Оператор ретінде 2021 жылы құрылған АҚжКК-ті таңдал, оның қызыретін көнегтікші. АҚжКК болса өзінің тікелей мактап-міндеттің орында алмай, сондықтап 12 айдың ішінде бірде-бір Қазақстан аудиторына кандидатты атtestациядан еткізіп, күзіл жермен. Сондай жасанды үйім толықканда жұмыс жасап еліміздің экономикасы мен есеп саласындағы халықаралық қаржылық стандарттарды қолдану үрдісін жетілдіріп отырган кәсіби бухгалтерлерді сертификаттау таңда Қаржы министрлігінің 100 мыннаң асатын кәсіби бухгалтерлер нарыны мен кәсіби бухгалтерлерді сертификаттау жөніндегі 25-ке жуық ерекше қасіпкерлік субъектілерін барлығын монополиялан бір операторға тәуелді етпекші. Оператор ретінде 2021 жылы құрылған АҚжКК-ті таңдал, оның қызыретін көнегтікші. АҚжКК болса өзінің тікелей мактап-міндеттің орында алмай, сондықтап 12 айдың ішінде бірде-бір Қазақстан аудиторына кандидатты атtestациядан еткізіп, күзіл жермен. Сондай жасанды үйім толықканда жұмыс жасап еліміздің экономикасы мен есеп саласындағы халықаралық қаржылық стандарттарды қолдану үрдісін жетілдіріп отырган кәсіби бухгалтерлерді сертификаттау таңда Қаржы министрлігінің 100 мыннаң асатын кәсіби бухгалтерлер нарыны мен кәсіби бухгалтерлерді сертификаттау жөніндегі 25-ке жуық ерекше қасіпкерлік субъектілерін барлығын монополиялан бір операторға тәуелді етпекші. Оператор ретінде 2021 жылы құрылған АҚжКК-ті таңдал, оның қызыретін көнегтікші. АҚжКК болса өзінің тікелей мактап-міндеттің орында алмай, сондықтап 12 айдың ішінде бірде-бір Қазақстан аудиторына кандидатты атtestациядан еткізіп, күзіл жермен. Сондай жасанды үйім толықканда жұмыс жасап еліміздің экономикасы мен есеп саласындағы халықаралық қаржылық стандарттарды қолдану үрдісін жетілдіріп отырган кәсіби бухгалтерлерді сертификаттау таңда Қаржы министрлігінің 100 мыннаң асатын кәсіби бухгалтерлер нарыны мен кәсіби бухгалтерлерді сертификаттау жөніндегі 25-ке жуық ерекше қасіпкерлік субъектілерін барлығын монополиялан бір операторға тәуелді етпекші. Оператор ретінде 2021 жылы құрылған АҚжКК-ті таңдал, оның қызыретін көнегтікші. АҚжКК болса өзінің тікелей мактап-міндеттің орында алмай, сондықтап 12 айдың ішінде бірде-бір Қазақстан аудиторына кандидатты атtestациядан еткізіп, күзіл жермен. Сондай жасанды үйім толықканда жұмыс жасап еліміздің экономикасы мен есеп саласындағы халықаралық қаржылық стандарттарды қолдану үрдісін жетілдіріп отырган кәсіби бухгалтерлерді

КЕЛБЕТ

«Әмір-әзен». Әмір ағысы да осындағы асау өзен сияқты кері ақпайды, күшті толқындарға қарсы тұра алмасаң жағаға лақтырады, қарсы жүзуге мүмкіндік бермейді. Адам да дәл осындағы әртурлі күйді басынан кеше жүріп шындалады, ез бігіне өрмелег, әмірден орын табады.

Міне, біреуге қадірлі іні, біреуге қымбатты аға, тағы біреуге сенімді дос, үлағатты үстаз, үлгілі жар, қимас әке болған, Қазақстанның кернекті мемлекет, қоғам қайраткері Иран Әмірұлының көлместің кемесіне мінгеніне де сегіз жыл болыпты. Көзі тірі болғанда 15-қыркүйекте қайраткер 78 жасқа толатын еді.

ТАҒЫЛЬІМЫ МОЛ ТҰЛҒА

Ол кісі тек ағайын, жерлестері арасындаған қадірлі емес, сонымен кітап республика қолемінде да абыройы аскас, бедел зор екендігіне оны Ақтөбе қаласына барып арулап жерлеуге катысқан көптеген кіслер кү. Бізден бірге ағамызды соңғы сапарға шыгарып салуға тек Ақтөбе жұртшылығыға ғана емес, Астана, Алматы, бүкіл батыс облыстарынан жұртшылығы мемлекеттік органдар басшылары, Парламент депутаттары, қызметкерлер, кәсіпкерлер, жалпы қаралып халық көп жиналды. Қазіргі КР Президенті, Қасым-Жомарт Тоқаевтің бастап Президент Әкімшілігі, Мәжіліс, Жогарғы Сот, Бас прокуратура басшылары, тіпті Ресейдін Мемлекеттік Думасы мен Тәуелсіз Мемлекеттер Достастығы елдерінің Парламентаралық ассоциациясы басшылары қазаға байланысты қоңыл айттың жеделхаттар жолдауды.

Ағамызың Ақтөбе қаласында берілген садака аста облыстық соттың Ардагерлер кеңесінің төрагасы, Шалқар аудандық сотының бұрынғы төрагасы К.Жусупов Ирекен ағайынды, досыты сыйлауды үйренгендейтін, оның жиелден хабар алып тұратындығын, кейіннен Сыр еліне ертіп барып, конак қылғанын, оның көптеген ағайындарымен, достарымен танысқандығын еске алды.

Ирекенің тағы бір артықшылығы, есте сактау кабілетінің ерекшелігі. Шешірін жасы қызындағы әбделтін. Аргы ата-бабаларымыздан тарафынан бұрынғы, көзірігі үрпактарды жатқа айттып, жіліктеп берегін. Бекіті атамыздан тарафын торт атамыздың үрпактарын, түгелден, әзделден кім қашан дүниеден отті, оның балалары мен немерелерінің аттары, кайда жұмыс істейтін, ұлынын кімге үйленгені, қызының кімге күйеуге шыкканын, барлығын шатыспай айттып отыратын.

«Әркімнің тұган жері өзіне Мысыр шаары» дейді дана қазақ. «Ауылым алтын бесігім» дейтін атала сөздер тағы бар. Қасиетті Сыр елінің киелі Жалалашының ырысты Қаралеткен топырағында туып ер жеткен, елге келген сайын елдегі жасалып жатқан жасы жаңаңылтар мен істеге, Сыр елінен шықкан азаматтардың, белгілі қайраткерлердің жетістіктіріне куанасын. «Сағынан ер елін ансаидай», «Ер кадірін ел білер, ер есімі ел есінде» дәмекші оны Сыр еліндегі ағайын, достары сағынышпен еске алып отырса, ол да ел-жүртін ансаитын еді. Қызылордага жіл келіп, жыл сайын Марал ишан, Қалжан ахун, Бұқарбай батыр, Беркімбай кәлпеге, еке-шешесінің басына арнайы малын сойып, құран оқытып, садака үlestіретін. Ас-садака, тойға катысып, араласып, көмек жасаған адамдарға алғысын білдіріп, азық-түлік, ақшалай,

басқа да көмек көрсетіп, риза қылыш жіберетін.

Іе ол шынында жасы зангер, кәсіби судья, нағыз тәуелсіз депутат еді. Сот саласының ардагерлері мен басшыларының айтуы бойынша жаңағаран егеменді еліміздің сот жүйесін онсыз көзге елестету мүмкін емес және саланың дамуына орасан зор үлес кости, есіп-өркендеуін үлкен серпін екелді. «Әрбір судья қонындағы кодексін Құранындағы сыйласын, тірідегі абыройын, олғандегі иманын ойласын», – дейтін канатын сөздер Иран ағамызыга тиесілі. Жогарғы заң шыгарушы орган Парламенттің Сенатында ел қамын ойлайтын, күрмеу киын мәселелердің шешімін таба біletін, білімді де білікті азамат сол саласында үзак жылдар абыройлы жемісті қызмет аткарды.

Кезінде жергілікті билік Иран ағамыздың облыстық сот гимаратының есікі, сол кездегі талапқа сай келмеуіне байланысты басқа гимарат қарастыру туралы талабын елемесеңін облыстық сол жұмысын қатаң түрде тоқтататынын жариялады. Мәселенің басылаудан шығын күрделеніп бара жатқанын байқаған облыс басшылығы қазірігі облыстық сот орналасқан орталықтан жаңа гимарат белдеді. Кезінде Ақтөбе облыстық сол жұмысын баскарған тәжірибелі азық-түлік атқарғанда азық-түлік атқарғанда оның екінші Әмір, Емзә, атасы Мергенбай көзі азық, ел арасында абыройлары бар, ағайын, доска адала азаматтар болған екен.

Адамның адамшылығы – ақыл, ғылым, жасы ата, жасы ана, жасы құрбы, жасы ұстаздан болады екен. Ағамыздың жасы окушы, катарының алды болып, қалыптасуына елеулі өз түлесін көсіп Сыр еліне белгілі үстаз, партия кеңес органдарының қайраткері, Жалагаш аудандының Құрметті азаматы Жадырасын Кузенов ағамызған көзі тірісінде ете жасын араласып, оның үйімдастырымен откізілген сыныптастар кездесуіне де келген болатын.

Оның жасылық істеген адамдары да жеткілікті. Маган 1980 жылдары қызылордалық бір жігіт оның інісі екенімді біліп, озінің Ақтөбенде түзуз жұмыстарына (ол кезде оларды «химик» дейтін) сottaлып, сол жерде жасасын отеу барысында жатаханага келе жатып олтірілген адам мәйтінін үстінен шығып, артынша милиция қызметкерлерінің оны ұстап алып, қамап, айып жарияладап, істі сотқа жолдагынын, ал сотта Иран дәлелдердің жеткілікін болуына байланысты оны актап жибергенін айтқан болатын. Оның ешкімі жок, жетім жігіт екен. КСРО Социалистік Еңбек Ері, атакты күрішши Жадыра Таспамбетова да киналған кезде Ирекенің көмектескенін айттып, «нағыз біртуар азамат», «нағыз бір сөзді жігіт»

2009 жылы «Жалагаш аудандының 70-жылдық мерей тойын откізу аясында оған аудандың әкімінін шімшімін ауданның «Құрметті азаматы» атагы берілді.

Иран ағамының бұл жетістіктері тегіннен тегін емес. Ол шынында да тектінің үрпагы еді. Жонгар-қалмакпен

шартты түрде мерзімінен бұрын босауына Қылмыстық кодекспен

тайтым салынды.

Осылайша елімізде сыйбайлас жемқорлыққа карсы іс-кимілдік барлық бағытын түбегейлі

әзгертуге тиімді тетіктер жасалуда. Бұл жонинде Президент үәкілдегі органдардың алдына біркеттер міндеттер койды. Солардың бастысы

ретінде кәсіпкерлер мен азаматтардың сыйбайлас жемқорлыққа жеректері бойынша берген етіншітерін

жемқорлық деректерінде атап атасынан шартты жұмыстарды атауға болады.

Сондай-ак, мемлекет басының қызырлықтарынан қызметтің олардың жемқорлықпен

көрестегі көрсеткіштерін арқылы бағалауды ұсынды.

«Жұмыла көтерген жұк женіл» демекші,

жемқорлыққа жол бермей ел азаматтарының бел-

сенділігіне тіkelей байланысты. Ол ушин әрбір

жасымыз әрекеттің жасасыз қалмайтынын туралы

зандық түсіндірмелер үздіксіз наихатталуы тиіс.

Бұлай дейтініміз, өз қызығын білтін адам кез

затынан шартты жасағандарға кепіл белгілеу

нормалама алынып тасталды. Көрініште, жемқорлық жағдайлары туралы хабарлап, оның жолын

кесуесе жәрдемдескендер қауіпсіздігін занмен камта-

масыз етілген.

Жемқорлықтын алдын алу мақсатында соттар мен қызық корғау органдары қызыметкерлерінің

ӘМІРДЕРЕК

Иран Әмірұлы

1944 жылы 15 қыркүйекте Қызылорда облысы Жалагаш аудандының Қаралеткен стансасында туған. С.М. Киров атындағы Қазақ Мемлекеттік университетінің заң факультетін бітірген (1971), құқықтанушы. 1970 жылы Фрунзе аудандық сотының судьясы, 1974 жылы Әктөбе қалалық сотының судьясы, 1975-1982 жылдары Әктөбе облысының 10 жылдары Алға аудандық сотының төрагасы, 1991 жылдары Әктөбе қалалық сотының төрагасы қызыметтің атқарасы, 1995 жылы Әктөбе облыстық сотының төрагасы, ал 2004 жылдан ҚР Парламенті Сенатының 3-ші шақырылымының депутаты, Занғама және құқықтық мәселелер комитеттің мүшесі болған. ҚР Жогары сот кеңесінің мүшесі (2004-2008), ҚР Сот атқарушылары одагының төрагасы, ҚазКСР Еңбек сіңірген заңгері (1989), ҚР Құрметті судьясы (2001) атагын иеленді. Иран Әміреұлы «Құрмет» ордені (2007), «ҚР Тәуелсіздігіне 10 жыл» (2005), «Қазақстан Конституцияның 10 жыл» (2006), «Астананың 10 жылдығы» (2008) медальдарымен; «Уш би» Құрмет белгісімен маралатталған. Әктөбе облысының және Қызылорда облысының «Құрметті азаматы».

СУДЬЯ МІНБЕРІ

ЖЕМҚОРЛЫҚПЕН КҮРЕС ОРТАҚ

пара бергендердің және арадағы дедалдар жауапкершілігінің күштейтілуі, сондай-ак, мемлекеттік қызметшілердің, депутаттардың, судьялардың шетел банктерінде есепшіл ашуына, колма-кол ақша және бағаль заттар сактауына шектеу койылуы өз кезеңінде сыйбайлас жемқорлықсыз қоғам орнатура септігін тигізеді.

Осылайша елімізде сыйбайлас жемқорлыққа карсы іс-кимілдік барлық бағытын түбегейлі әзгертуге тиімді тетіктер жасалуда. Бұл жонинде Президент үәкілдегі органдардың алдына біркеттер міндеттер койды. Солардың бастысы ретінде кәсіпкерлер мен азаматтардың сыйбайлас жемқорлыққа жеректері бойынша берген етіншітерін

жемқорлық деректерінде атап атасынан шартты жасағандарға жүйелі жұмыстарды атауға болады.

Сондай-ак, мемлекет басының қызырлықтарынан қызметтің олардың жемқорлықпен

көрестегі көрсеткіштерін арқылы бағалауды ұсынды.

«Жұмыла көтерген жұк женіл» демекші,

жемқорлыққа жол бермей ел азаматтарының бел-

сенділігіне тіkelей байланысты. Ол ушин әрбір

жасымыз әрекеттің жасасыз қалмайтынын туралы

зандық түсіндірмелер үздіксіз наихатталуы тиіс.

Бұлай дейтініміз, өз қызығын білтін адам кез

келген көлөнсіздікке карсы тұра алады. Республика мәдениетінде Сыйбайлас жемқорлыққа карсы іс-кимілдік көрсеткіштерінде, сондай-ак, мемлекеттік қызыметтің туралы, т.б. заңдар мен қызықтық нормативтік актілер, 2015-2025 жылдарға арналған сыйбайлас жемқорлыққа карсы стратегия, арнайы бағдарламалар, «100 накты қадам» Үлт жоспары бар. Мәселен, Мемлекеттік қызмет таралы заң кадр іріктеуде ашықтықты толықтың таралы заң кадр іріктеуде ашықтықты толықтың таралы

ЖАРИЯ ШАРТ

Астана к. 20 __ жыл _____ «__»

Осы жария шарт (бұдан ері-Шарт) 2013 жылғы 30 мамырдағы №6/2 шарт бойынша сенимгерлік басқарушы реттегі «КазАвтоЖол» Ұлттық компаниясы Акционерлік комегінен Республикалық манзызы бар жалпы ортак пайдаланылатын ақыны автомобиль жолдарымен (жол учаскелерімен) жүріп оту және оныңмен байланысты озғе де қызметтердін талаптарын айқындағы, онан аттынан «Ақылы автомобиль жолдары дирекциясы» филиалы жұмыс істейді (бұдан ері) «Оператор» деп аталатын, онда айқындағандык шарттарға сәйкес осы Шарттың талаптарына косынған тұлғага, (бұдан-еरі) «Пайдаланушы» деп аталатын автомобиль жолдары операторын тағайындауга жол берілмейді.

1. Негізгі ұғымдар мен анықтамалар

1) Ақыны козғалысты ұйымдастырушы – автомобиль жолдары басқару жөніндегі ұлттық оператор – Казакстан Республикасының колданыстағы заңнамасында белгіленген екіншіліктегірдік жүзеге асыратын «Ақылы автомобиль жолдары дирекциясы» филиалы аттынан «КазАвтоЖол» Ұлттық компаниясы» акционерлік комегі.

2) Ұзқалтты мемлекеттік органдар – Казакстан Республикасы Индустринге және инфраструктура міністерлігі.

3) Оператордың оқпіл – Оператор қызметтердің корсетуғе байланысты меселдер бойынша озінің мүдделерін билдіргүте үәкілдіктің берген тұдға.

4) Ақылы автомобиль жолдары (жол учаскелері) (бұдан ері – Пайдаланушы) – жол жүріспін қатауышындар болып табыладын немесе автомобиль жолдарына белгіленеді және жол бойындағы белдеудегі шегінде озғе де қызметті жүзеге асыратын жеке және заның тұлғага.

5) Ақылы автомобиль жолдары (жол учаскелері) (бұдан ері – Ақылы жол учаскелері) – ұзқалтты мемлекеттік органдар оларға катастырылған жағдайларда белгіленген екіншіліктегірдік жүзеге асыратын автомобиль жолдары (жол учаскелері).

6) Жүріп оту шинін ақын аудын бағдарламалық-апараттық кешені (акын ауди айресі) (бұдан ері – ААП) – ақылы учаскелер бойынша жүріп оту шинін ақын аудын автомобиль жолы жабықтарының, бағдарламалық камтылымының және элементтерінің жынысы.

7) Ақын ауди пункті (бұдан ері - ААП) – автомобиль жолдарын сәйкестендіруге, сондай-ақ артурул төлем таислердің пайдалана отырып, ақын ауди процессын бағылауға және ұйымдастыруға мүмкіндік берегін техникалық құрылыштармен жақындаған, ақылы учаскелден шыға берілсе орналаскан откүзу пункті.

8) Шарт – екінеш бірнеше адамдың азаттықтың құқыктар мен міндеттерді белгілеу, озтеру немесе тоқтату туралы келісім. Шарт оператордың ресми сайтында электрондық түрде жасалады law.kaztoll.kz оған ӘПК-кілтін үйімінің бірінші бапшысынан төмөн емес көл қойылады. Шарттың белгілігін үлтілік нысаны ресми сайты орналасырылады www.qaj.kz «Автомобилестерге» болімінде.

9) Корсетілген қызмет – оператордың ақыны учаскенің бүкіл бойында колік құралдарының жоғары, каяїсіз жылдамдығы мүмкіндігін, сондай-ақ, ақын төлемін көзінде заманы таසілердің пайдалана отырып, ақын учаске бойынша жүріп оту шинін ақын жөніндегі оператордың іс-кимілінің камтамасын етеп отырып, жол жүріп оту шинін жоғары, сапасын ұйымдастыруды.

10) Электрондық цифрилік көлтәнбі (ӘЦК) – электрондық цифрилік көлтәнбінде жасалған және мәзмұнының озгермейтіндігін растиғын электрондық цифрилік ныншандар жынысты.

11) Ақылы автомобиль жолымен (жол учаскесімен) жүріп оту шинін ақын ауди ережесі – колданыстағы заңнамасындағы сәйкес үәкілдітті мемлекеттік органдардың ақын белгілекен, ақылы автомобиль жолдарын (жол учаскелерімен) жүріп оту шинін ақын ауди тәртібін реғламеттігін нормативтік құқыктардың акті.

12) Бакылау аракасы – колік құралдарын сәйкестендіруге және есепке алуға арналған ақылы учаскелер орналаскан техникалық құрылыштар кешені.

13) Молпереме – бұл Казакстан Республикасының колданыстағы заңнамасында сәйкес автомобиль жолдары жөніндегі үәкілдітті мемлекеттік органдардың ақын белгілекен ақылы учаскелер аймактарында жүріп оту шинін төлемінде заманы таසілердің пайдалана отырып, ақын учаске бойынша жүріп оту шинін ақын жөніндегі оператордың іс-кимілінің камтамасын етеп отырып, жол жүріп оту шинін жоғары, сапасын ұйымдастыруды.

14) Аймак – бұл озінің ұзындытын және колік құралдарының жағдайындағы жағдайларын айырмашылатын шығындық жағдай.

15) Алдан ала төлем – пайдаланушы ақылы учаскесіне көрінген дінек жеке шотка жағдайындағы жағдай.

16) Төлем жүйелерінде операторлары – төлем жүйесінің жұмысындағы жағдай.

17) Тоқтаусыз етегін ААП жолын – абиененттік төлем немесе алдын ала төлем – ингізген ААП ақыны пайдаланушылар үшін ақыны жол учаскелерін шығу жолын, ААП жолын, ол болған жағдайда, тоқтаусыз етегін жолын айрым белгілінерінде ие, жол белгілірмен сәйкес белгілінде және жасыл түске боялыу мүмкін.

18) Абиененттік төлемекі – ақыны автомобиль жолдарында (учаскелері) іргелес етіл мемлекеттік органдардың ақын белгілекен, олардың сомалары жол ақынын толеу шинін жеткілікті ақын жағдайы.

19) Дербес шот – жасалған шарт шенберінде енгізілген көрсетілген қызметтердің жағдайындағы жағдай.

20) МТНБ – автомобиль жолдарын мемлекеттік тіркеу номірлік белгісі, механикалық автокөлік құралдарындағы үәкілдітті мемлекеттік органдардың ақын белгілекен, үлттық оператор жағдайындағы жағдай.

21) МТНБ шоты – бұл Пайдаланушының ӘТНБ-дагы жеке шоты. Шоттың идентификаторы – колік құралының МТНБ.

22) Дұрыс есептелең транзакция – дұрыс сәйкестендірілген МТНБ-ны ААЖ-дагы бакылау арkalырымен есептеге транзакция.

23) Маршруттық карта – пайдаланушы мобилдік ақынша арқылы жүккендеңде жасалған тақтадан түншілік.

24) Терминал – ААП-де орналаскан, ол болған кезде пайдаланушы ақылы учаскелер бойынша жүріп откүзу шинін ақын ауди ауди тәртібінде жасалған жағдай.

25) RFID белгісі – автокөлік құралдарындағы үәкілдітті мемлекеттік органдардың ақын белгілекен, үлттық оператор жағдайындағы жағдай.

26) ЖКО – Жол-колік оқиғасы колік құралының ақыны учаскесінде жасалған тақтадан түншілік.

27) ЖКО ақтөсі – пайдаланушының колік құралының жағдайындағы жағдай.

28) Жол жүріп откүзу шарты – жол жүріп откүзу шартындағы жағдай.

29) Жол жүріп откүзу шартындағы жағдай – жол жүріп откүзу шартындағы жағдай.

30) Байланыс органдары – оператордың дауысындағы байланыс арналары, электрондық және пошта қызметтері ақыны пайдаланушылар түсінде озғе де еткізілген.

31) Жеке кабинет – пайдаланушының оператордың Интернет-ресурсындағы жағдай.

терфейсі бар мобилдік ақынша тіркелген Пайдаланушының дербес болмы.

32) Оператордың сайты – оператордың Интернет жағдайынде.

33) Мобилдік ақынша (QAJ Mobile) – смартфондарда және басқа да мобилдік құрылыштарда жұмыс істеуге арналған бағдарламалық қамтылым.

2. Шарттың мәні

2.1. Оператор қызметті ұсынады, ал Пайдаланушы толемакы алу қагидаларына және молшерлемелерге сәйкес осы Шартта көзделген тәртіпен оператор корсеттегін қызметті ақын толеїді.

2.2. Осы Шарт жария шарт болып табылады, онын талаптары Казакстан Республикасының заңнамасында сәйкес азірлendі және онын оператор дербес белгілідейді. Шарттың талаптарын пайдаланушы ақыны учаскесінде озғе де гана түскенде жасалған.

2.3. Пайдаланушы автокөлік құралдарының тізбесін ақын ауди енгізіді және толықтырады.

3. Қызметтердің күні және пайдаланушының МТНБ шотынан және жеке шоттың акша жағдайы

3.1. Қызметтің күні ақындың толемесінде жағдай.

3.2. Осы Шарт жария шарт болып табылады, онын талаптары Казакстан Республикасының заңнамасында сәйкес азірлendі және онын оператор дербес белгілідейді. Шарттың талаптарын пайдаланушы ақыны учаскесінде озғе де гана түскенде жасалған.

3.3. Пайдаланушы автокөлік құралдарында жағдайдағы жағдайдағы жағдай.

3.4. Пайдаланушы автокөлік құралдарында жағдайдағы жағдайдағы жағдай.

3.5. Пайдаланушы автокөлік құралдарында жағдайдағы жағдай.

3.6. Пайдаланушы автокөлік құралдарында жағдайдағы жағдай.

3.7. Пайдаланушы автокөлік құралдарында жағдайдағы жағдай.

3.8. Пайдаланушы автокөлік құралдарында жағдайдағы жағдай.

3.9. Пайдаланушы автокөлік құралдарында жағдайдағы жағдай.

3.10. Пайдаланушы автокөлік құралдарында жағдайдағы жағдай.

3.11. Пайдаланушы автокөлік құралдарында жағдайдағы жағдай.

3.12. Пайдаланушы автокөлік құралдарында жағдайдағы жағдай.

3.13. Пайдаланушы автокөлік құралдарында жағдайдағы жағдай.

3.14. Пайдаланушы автокөлік құралдарында жағдайдағы жағдай.

3.15. Пайдаланушы автокөлік құралдарында жағдайдағы жағдай.

3.16. Пайдаланушы автокөлік құралдарында жағдайдағы жағдай.

3.17. Пайдаланушы автокөлік құралдарында жағдайдағы жағдай.

3.18. Пайдаланушы автокөлік құралдарында жағдайдағы жағдай.

3.19. Пайдаланушы автокөлік құралдарында жағдайдағы жағдай.

3.20. Пайдаланушы автокөлік құралдарында жағдайдағы жағдай.

3.21. Пайдаланушы автокөлік құралдарында жағдайдағы жағдай.

3.22. Пайдаланушы автокөлік құралдарында жағдайдағы жағдай.

3.23. Пайдаланушы автокөлік құралдарында жағдайдағы жағдай.

3.24. Пайдаланушы автокөлік құралдарында жағдайдағы жағдай.

3.25. Пайдаланушы автокөлік құралдарында жағдайдағы жағдай.

3.26. Пайдаланушы автокөлік құралдарында жағдайдағы жағдай.

3.27. Пайдаланушы автокөлік құралдарында жағдайдағы жағдай.

3.28. Пайдаланушы автокөлік құралдарында жағдайдағы жағдай.

</

